

Poštšina plačana v gotovini.

—
NAS

DOM

ST. 10

1934

»Naš Dom« izhaja vsakega 10. v mesecu. Rokopise in vse, kar spada v uredniški del lista, je čimpreje po izitju prejšnje številke poslati na urednikov naslov: Dr. Meško Josip, Maribor, Magdalenski trg 3.

»Naš Dom« se naroča pri upravi »Našega Doma«, Maribor, Koroška cesta 5 in stane samo 12 dinarjev letno.

Kjer želite objavo slik, fantovskih skupin, pošljite Din 40.— kot odškodnino za napravo klišēja na naslov uprave.

Zaupniki in agitatorji »Našega Doma«! Delo in propaganda za naše glasilo naj se neprekinjeno in nezmanjšano nadaljuje. Vedite, da vsaka stotina novih naročnikov lahko pripomore do večjega obsega »Našega Doma«.

Iz škofijskega vodstva FKA.

Javite ustanovne sestanke in imena članov vodstva! Tajništvo škof. vodstva nima točnega seznama vseh delovnih skupin, ker vsa vodstva del. skupin niso sporočila ustanovitve, kaj še datuma ustanovnega sestanka in imen vodstvenih članov. Zato pozivamo vsa župnijska vodstva, da nam takoj pošljejo točen prepis ustanovnega sestanka. Vse dopise pošiljajte izključno na naslov: Škofijsko vodstvo fant. Katoliške akcije, Maribor, Aleksandrova c. 6.

Praznik Kristusa Kralja. Zadnje nedeljo oktobra je praznik Kristusa Kralja. Ta praznik je tudi fantovski. Nekaj let je od tega, kar je Cerkev upeljala ta praznik z namenom, da nasproti vedno rastočemu odpadu od Kristusa in njegove najvišje oblasti leto za letom povdarja vesoljnost Kristusovega poslanstva, prvenstvo Njegove oblasti in volje. Ta praznik mora dobiti posebno v današnjem času svoj poseben pomen. Vi, fantje, ga obhajajte s skupnim sv. obhajilom, morda tudi posebej z izvenscerkvenim sestankom, oboje pa v zavesti, da v svojem fantovskem kato-

liškem delu služite Kristusu Kralju. Priprediti se bi dala tudi akademija z govorom, deklamacijami in petjem, morda celo z kakšno primerno igro nabožne vsebine. Skrbite po župnijah, da bo proslava uspela čim lepše. Kristus Kralj naj živi!

Ustanovitev delovnih skupin FKA. Na zborovanju fantov ob priliki evharističnega kongresa v Mariboru se je povdarjalo, da je treba čimprej ustanoviti po vseh župnijah škofijske delovne skupine Fantovske katoliške akcije, ki bodo imele stike z šk. odborom FKA in od njega dobivale navodila za delo. Ta enotnost in povezanost nam je potrebna. Kjer nimate še delovnih skupin, jih ustanovite. Določite primerno nedeljo, morda prvo v mesecu, povabite šk. odbor, da pošlje svojega zastopnika, povabite tudi sosednje fantje k skupnemu sv. obhajilu, pridiga naj bo za fante. Po sv. maši v primernem prostoru ustanovite delovne skupine. Dogovorite se z domačim dušnim pastirjem in potrudite se, da bo ustanovitev res slovesna in lepa. Ne čakajte, ko vendar vidite, da drugi delajo in nam rahljajo vrste!

□ TEM IN □ ONEM

Tudi v Bolgariji stanovska ureditev. V duhu načrtov sedanje bolgarske vlade je, kako izvršiti organizacijo državne ureditve na stanovski podlagi. Sedem poklicev smatrajo za vodilne: poljedelstvo, trgovina, industrija, obrt, svobodni poklici, denarstvo, zavarovalništvo. Aktivno sodelovanje v poklicnih in stanovskih organizacijah ni sicer obvezno,

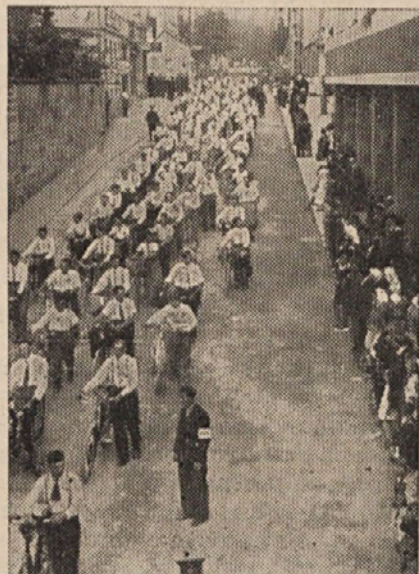
toda vsakdo bo moral prispevati svoj denarni delež, ki pojde v poseben fond za pospeševanje dotične stroke in poklica. Pač pa ne bo dopustno in dovoljeno združevanje izven obstoječih dovoljenih stanovskih društev. Stanovska misel je torej tudi v Bolgariji na pohodu in tudi drugod je te misli ne bo mogla zavreti nobena sila.

Po kongresu.

Največja verska manifestacija naše lavantinske škofije v teku zadnjih desetih let, je bil evharistični kongres 8. septembra t. l. Vsi tisoči raznih stanov, iz raznih krajev, moški, žene, fantje in dekleta, so pokazali občudovanja vredno navdušenje. Veliko število udele-

Veličastna procesija z Najsvetejšim

Kolesarji v procesiji

žencev, lep, naravnost vzoren red, velika udeležba že na preddan pri zborovanjih, kaže, da vkljub težavam in krizam naši ljudje dobro vedo, da je vera najboljše jamstvo, da najdejo pot k sreči in boljšim časom. Zdelo se je, da se naš človek dobro zaveda, da brani v veri najdražje dedščino svojih davnih pradedov in da je versko življenje neločljivo združeno z vsem njegovim delom.

Prireditelji kongresa so z vidnim veseljem ugotovili, da so bili fantje na kongresu in že pri fantovskem zborovanju nad pričakovanje

dobro zastopani. Vkljub temu, da ima škof. odbor Fantovske Katoliške akcije zaenkrat še zelo malo osebnih in pismenih stikov z fantovskimi skupinami po župnijah, so fantje prišli, kakor pozvani od svojega najvišjega Gospoda. V tem vidimo jamstvo, da bo naše mladinsko gibanje v bodočnosti imelo res pravi mladinski in katoliški značaj. V okolju malodušnosti, napačnega pojmovanja fantovstva, zmotnega gledanja krščanstva in verskega življenja, bo v tem našem mladinskem gibanju gotovo rasel rod, ki bo vedel kaj je njegova naloga in poslanstvo, in v čem je lepota in resničnost mladosti.

Treba bo pa graditi naprej in se zavedati, da pomenja naš evharistični kongres začetek nove dobe fantovskega gibanja. Dovolj smernic nam je dal, najgloblje vire moči in veselja nam je pokazal, tiste, ki smo si jih želeli in smo jih že dolgo iskali. Spoznali smo, da imamo v sv. Evharistiji zaklad, samo nam katoličanom lasten, neizčrpljiv in nikdar podvržen razvrednotenju. Z pravilnim razumevanjem ali nerazumevanjem sv. Evharistije stoji ali pade naš program. Vendar verujemo v zdrave sile naših fantov, v njihovo navdušenje in v njihovo resnično iskanje. Zato smo prepričani, da se s časom naše fantovske vrsta strneje povezano z vezjo ljubezni, dobljene v pogostem sv. obhajilu, in dajo apostole v naši Katoliški akciji, ki bodo zlo naše vasi in naših župnij z ljubeznijo do resnice in poštenja iztrebili. Verujemo v fantovsko notranjo preroditev, verujemo tudi v uspehe fantovskega apostolata. Vso naše delo v bodoče ne bo nič drugega kakor dosledno in podrobno izvajanje in uresničevanje velike zamisli in velikega sklepa lavantinskega evharističnega kongresa, iti in hoditi k presv. Evharistiji po moč in obnovo, od tam pa utrjeni in obnovljeni med svet, da se prerodi in obnovi tudi ta.

Važno apostolsko delo.

Naloga KA je utrjevati in širiti katoliška načela v zasebnem in javnem življenju. Povsod Boga, v dušah in srcih posameznikov, v družinah, v župniji in občini, v narodu in državi, to je naše geslo. Pri tem delu nas podpira dobro katoliško časopisje. Brez pomoči dobrega katoliškega tiska bi bilo naše delo brezuspešno, ali vsaj zelo otežkočeno. Katoliški tisk, knjiga ali časopis je glasnik naših idej, širi našo misel in naše vzore povsod, kamor mi osebno niti priti ne moremo. Glasnik javnega mnenja je tisk. Če hočemo, da bo javno mnenje na naši strani, to je katoliško, tedaj se moramo poslužiti najuspešnejšega sredstva, to je tiska. »Zastonj zidate cerkve, prirejate misijone, zastonj vse vaše prizadevanje, ako se ne boste znali poslužiti v borbi proti svojim nasprotnikom enakega sredstva — namreč tiska,« tako je izjavil papež Pij X. Sedanji sv. oče Pij XI. pa je dejal neki skupini romarjev: »Prosim vas, ne prezrite najvažnejšega sredstva, ki vam je dano, tiska. Brez njega ste izgubljeni.« Da je vedno več brezboštva na svetu, vedno več surovosti, nemorale in zločinov, gre v veliki meri na rovaš slabega, protikatoliškega tiska, knjig in časopisov, katerih je cela poplava. Celotno zastonj jih pošiljajo in v velikih množinah brezplačno razdeljujejo med ljudi. Namen je jasen.

Zanesti hočejo versko mlačnost in brezbriznost, ki je prvi korak do odpada. Tudi načelno neorientirani, brezbarvni listi, ki se lovijo le za plehkimi senzacijami, niso nič boljši.

Iz povedanega sledi, da je naša najsvetejša dolžnost, da z vso silo delamo za razširjenje dobrega tiska, knjig in časopisov in kjer le moremo izrinemo slab, brezverski tisk. Zato je bil na škofijskem zboru FKA v Mariboru ob priliki evharističnega kongresa sprejet predlog: **Vodstvo FKA naj še to jesen organizira tekme v nabiranju novih naročnikov za naše katoliške liste predvsem za »Slovenca«, »Slov. gospodarja«, »Nedeljo«, »Naš Dom« in za Mohorjevo družbo.**

Tekma za nove naročnike naših katoliških listov in knjig, bo gotovo najplemenitejša tekma. Kdo, ki res čuti katoliško in mu katoliška načela niso samo prazna fraza, ne bi z veseljem in največjim navdušenjem sodeloval pri tej plemeniti tekmi. Delo za katoliški tisk je delo za čast božjo. Za čast božjo pa boste Vi, katoliški fantje, ki se zbirate pod prapori Križa in Presvetega Imena, gotovo zastavili vse svoje telesne in duševne sile.

Tekom oktobra in v prvi polovici novembra bodo vse delovne skupine FKA dobile od uredništev gori navedenih listov sezname naročnikov. Na podlagi teh seznamov boste ugotovili, kje bo treba zastaviti besedo in vpliv. Že sedaj si razdelite delokrog. Za vsako vas ali večji kraj določite dva najboljša in najsposobnejša člana, ki bosta šla k vsem tistim družinam, kjer še nimajo naših listov, tudi k onim, kjer gnezdi in ugonablja versko življenje slab, liberalni tisk. Ne bo lahko delo, zlasti še z ozirom na slabe gnotne razmere. Toda marsikje se bo dalo vendar le nekaj doseči. Odvisno je vse od spretnosti in sposobnosti agitatorjev.

V neki župniji v Slomškovem okrožju so se odločili fantje, člani FKA, da bodo agitirali za Mohorjevo družbo. Porazdelili so si delo. **Uspeh? Število Mohorjanov je porastlo od 80 na 120.** Ali pri vas ne bi bilo kaj takega mogoče? Poskusite v plemeniti medsebojni tekmi. Določite si en teden v novembru ali v decembru za **teden dobrega tiska** in takrat pokažite svojo zavednost in gorečnost. Do konca decembra bo trebalo poslati sezname novih naročnikov in tudi nabrano naročnino upravam listov. Podrobnejša navodila še boste dobili. Tova-riši, akcijonaši! Na delo za katoliški tisk! Bog z Vami! — M. G.

Malo družboslovja.

Vera in morala.

Versko stremljenje človeštva se udejestuje v posebni verski družbi, organizaciji, Cerkvi. Nositelj verske misli je duhovniški stan, ki izvršuje kult in propagira versko misel. Taka je ločitev med klerom in laiki. Izven cerkve se tvorijo sekte in različni mistični krožki.

Praktično zastopa v Evropi vero krščanstvo, ki je zastopano po katoličanstvu, pravoslavju in protestantizmu.

Krščanska vera ima tudi velik socialni pomen. Samo naravne odnose med ljudmi, ki temeljijo na humaniteti, dviga v krščanske odnose bratov in sester v Kristusu. Preko ozkosrčnega nacionalizma

povdarja univerzalno skupnost vsega človeštva, ker smo Očeta enega sinovi. Tako je krščanstvo zelo družbotvorno.

Poleg vere je zelo važna tudi morala. Vsaka družabna skupina mora imeti svojo moralo, t. j. posebna življenjska načela, ki jih morajo vsi člani družbe upoštevati. Skupina (družina, stan, narod) zahteva, da jih morajo vsi člani družbe upoštevati. Sicer temeljijo ta načela v posameznikovi vesti, vendar jih tudi družba osvaja za svoje. Kršitelje te morale, na pr. tatove, roparje, zločince, kaznuje, in brzda tako njihovo samovoljo.

Izražena so ta načela v konkretnih narodovih šegah, življenjskih nazorih in zakonih.

Osnovna družabna morala je zgrajena na naravnih zakonih, posebno na pravičnosti, ki daje vsakemu, kar mu gre. Pravičnost je tudi temelj družabne sreče.

Ločimo trojno pravičnost: **menjalno, javno in delívno**. Menjalna da zasebniku, kar mu gre, na pr. dolg plača, javna da državi (davke, vojaščina), delívna pa je tista, če državna da državljanom (službe), kar jim gre.

Znanost in umetnost.

Znanost je tudi važen družabni činitelj. Znanost sicer dviga posamezen individuum, vendar je družba za njo tudi zelo pomenljiva. Saj je prav družba n. pr. kmečka družina, narod, 1. nositeljica kulturnih vrednot, ki jih podeduje od roda do roda (izročila); sin se uči od očeta, hčerka od matere, vajenec od mojstra. 2. Družba pa daje tudi spodbude k vednim novim iznajdbam in stavlja posamezniku vedno nove naloge. Tako se vrši napredek izročil, t. j. podedovane znanosti.

Kakor družba ohranja in dviga znanost, tako na drugi strani tudi znanost presnavlja družbo. Kako je na pr. prav moderna tehnična znanost naravnost zrevolucionirala vse družabne razmere, to vsi čutimo. Znanost spreminja proizvodjalne prilike, odnose med stanovi in sili k preosnovi družabnega reda. Zato je znanost eminentno socialen činitelj.

Kakor znanost je tudi umetnost socialna (ne samo individualna) vrednota.

Prvotni nosilec umetnosti je družba, ki določene vrednote (ljudska pesem, narodna noša, slikarstvo) kot podedovano izročilo goji od roda do roda. Družba stavlja umetnosti tudi vedno nove naloge (družinski glavar, državni predstojniki), da jih izvršuje in tako izrazi na zunaj v pesmi, sliki, stavbi, kipu, skupne vzore (spomeniki Prešerna, Kralja Petra).

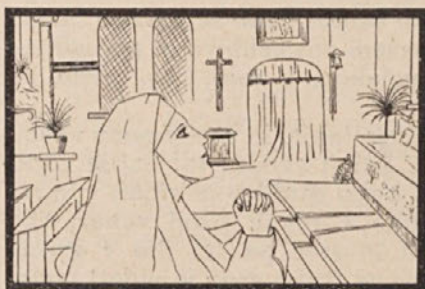
Kadar umetnost izobliči neki tipični način izražanja in umetniško hotenje v kaki dobi, nastane umetniški slog (na pr. romanski, gotski). V njem utelesi svojo dušo ne posameznik, ampak generacija. Slogi niso stabilni, ampak se spreminjajo, kakor se duša narodna t. j. njeno čustvovanje spreminja. — X, Maribor.

Brez živega krščanstva, brez oživotvoritve krščanske pravičnosti in ljubezni pri vseh pripadnikih posameznih stanov ne more nobeden stanovski družabni red prinesiti gospodarskih uspehov in miru v človeški družbi.

Junakinja do konca.

Naglo je okrevala Angelica in v štirinajstih dneh je bila že zopet na nogah. Opeklina so ji precej dobro zacelile, le po obrazu so ostale rdeče pege kakor škrlat...

»Kam?« se je sedaj vdruživ postavila pred zagonetno vprašanje kakor večnost, ko jo je poklical nežen glas otroka in jo zaprosil, naj mu obveže rano, da ga zelo boli... Ko je dokončala delo, se ji je

zdelo, da ji je tega otroka poslal sam Bog, da ji pove: »kam...« V duši je čutila čudovit mir, in hrepenenje doslej nepoznano, se je zbudilo v njej, da bi ostala v bolnišnici in lajšala trpečim njihovo bol... In ko je gledala sestre, zaposlene v najtežjem delu, se smehljajoče in vesele, je lilo vanjo spoznanje, da je za velike duše v odpovedi največ miru in sreče...

»Sestra Ilona,« je pozvala prednica mlado usmiljenko: »V prvem nadstropju imamo bolnika, ki pa je brez vere in vreden vsega usmiljenja. Zdravnik pravi, da ni upati na njegovo okrevanje. Morali ga bomo tudi nekako pripraviti na to... Mogoče bi Vi, sestra Ilona, prevzeli ta posel, Vas bo gotovo poslušal...«

V mladi usmiljenki, Angelici, je vztrepetala duša, ko ji je bila poverjena tako velika in lepa naloga. Vedela pa je, da ji sama ne bo kos in da bo treba pri njenem delu tudi božje pomoči. Zato je, predno je stopila k bolniku, zaupno pohitela v kapelico pred Najsvetejše in ga prosila, naj ji pomaga...

... »Hvaljen Jezus!«, je tiho odprla vrata mlada usmiljenka ter tako pozdravila bolnika.

V mladem možu se je za hip zganilo, kakor nekdanj nekaj lepega, in zopet je bil on, ves tak, kakršen je bil. Srečo je uprl pogled v mlado redovnico in se vznevoljil: »Ah, pa pozdravite kako drugače!«

Dan za dnem je pozneje prihajala k njemu mlada usmiljenka, a nesrečni mož se je vedno trdovratneje ustavljal njeni prošnji, da bi sedaj pred neizbežno usodo svojega življenja začel drugačno življenje. Nekega dne pa se je bolniku vidno poslabšalo. Zdravnik je naročil, naj skrbno pazijo nanj in mu dajo tudi pogosto mrzlih obkladkov na prsi. Mlada usmiljenka je skrbela z vso vneto za nesrečnega moža in pripravila tudi zdravilnih obkladkov, kakor je zdravnik naročil.

... »Ni mogoče!«, se je glasno utrgalo v sestri Iloni in še globlje se je tedaj sklonila k njegovemu obrazu, da bi bolje videla. In tedaj je v grozi spoznala, da so to oči Marijanove, le da so zelo bolne in slepe in da jim je življenje izpilo njih otroški sijaj... in da je to tista svetinica, ki mu jo je dala pred leti, ko je kot dijak odhajal v mesto. Še je držala svetinjo v svojih rokah, ki jo je našla na njegovih prsni, in oči so ji postale solzne...

(Dalje sledi.)

Fant in sveti rožni venec.

Imamo dva izrazito Marijina meseca: majnik in oktober. V maju častimo svojo nebeško Mater s šmarnicami, v oktobru pa s svetim rožnim vencem.

Prekrasna molitev! Je veriga, ki veže nebo z zemljo, je lestva, ki se s koncem dotika nebes. Malo je župnij v naši domovini, ki bi v svoji cerkvi ne imele oltarja rožnenske Kraljice. Pa je tudi malo res vernih kristjanov, ki jim ne bi bil rožni venec nad vse draga molitev. Toda kjer je sonce, tam je tudi senca. Tako se najdejo ljudje, žal premnogi, ki rožni venec motre povsem posmehljivo in porogljivo. Sram jih je, da bi jih kdo videl z molekom v roki, češ, glejte jih pobožnjake.

Dejstvo je, da je tudi med fanti mnogo takih, ki se rožnemu vencu posmehujejo, ali se ga vsaj sramujejo. Zakaj vendar to! Saj je rožni venec kras vsakega fanta. Kako lepo, kako ganljivo je videti v sprevodu, v procesiji, vrsto fantov, ki drže v rokah rožni venec, njih ustnice izgovarjajo svete besede, duh in srce pa sta jim v goreči molitvi pri Jezusu in Mariji. Nasprotno pa, kako grdo je videti fante, ki gredo ali za procesijo ali v sprevodu za pogrebom, pa je, sodeč po zunanosti, njih srce daleč od zbranosti, kaj šele od pobožnosti, ki bi jo ob taki priliki morali kazati. Njih obnašanje ni večkrat nič boljše od onega na semnju in religiozno čutečemu človeku, ki to gleda, se nehote vrine misel: kakor živina, ki gre na pašo. To ni fantovsko, ampak pobalinsko in vsakega poštenega fanta nevredno.

Pravi in pošten fant se ne sramuje odkriti se pred križem, pred poljskim znamenjem, pred cerkvijo ali ob zvonenuju. Ne sramuje se skleniti rok in oviti okoli svojih prstov rožnega venca. Tak je pravi fant, fant od fare, vzravnán, vedrega obraza, čiste duše, poln poguma in junaštva, ki se ne boji postaviti se v bran za sveto stvar, če je kdaj treba. Kdor pa se sramuje vsakega verskega običaja in dolžnosti, kdor se nikjer ne upa javno pokazati svojega verskega prepričanja, kdor se repenči samo takrat, kadar je pijan, tak ni fant, ampak je slabič.

Z globoko hvaležnostjo se še spominjam svojih starišev, ki so nas številne otroke redno vsak večer zbirali k skupni molitvi svetega rožnega venca. Hvala Bogu in njim! Sadovi niso izostali. Saj pa je tudi molitev rožnega venca pravi ključ do božjega blagoslova v hiši in družini.

Menda na kmetih ni lepšega doživetja, kakor je ono, ko se po težkem dnevnem delu zbere družina k molitvi rožnega venca. Žal, da prelepa navada naših očetov vedno bolj izginja iz naših domov. Ali se bomo potem čudili, če tudi blagoslova ni več med njimi? Ne, ne čudimo se, ampak poprimimo in delajmo na to, da bodo naše družine zopet skupno molile sveti rožni venec. Zlasti mi, fantje, začnimo s tem, mi bodimo apostoli molitve, apostoli češčenja svetega rožnega venca. Dajajmo vzgled doma, med ljudmi in še posebno pred otroci, da bodo ti po našem vzgledu vzrastli v nov rod, v rod molitve in odkrite pobožnosti.

Dragi fantje! Res, začnimo! Pojdimo pa najprej pred oltar rožen-

venske Kraljice ter ji s čisto dušo in s spokornim srcem recimo in jo prosimo:

O Kraljica svetega rožnega venca, glej, pred teboj klečimo slovenski fantje in ti obljublamo popolno zvestobo in vdanost. Vedno te hočemo častiti z molitvijo svetega rožnega venca, biti hočemo tvoji zvesti sinovi in apostoli. Ti pa nas sprejmi v svoje varstvo, daj nam blagoslov in moč, da bomo krepki v boju zate in tvojega Sina! —
Vostner Polde.

Za resnico in pravico.

X.

Kri je tekla v potokih na vseh bojiščih; dogajale so se strahote uničevanja, kakršnih v povestnici človeštva ni pomniti. Usoda slovenskega rodu, potrpežljivo prenašajočega zlo medsebojnih razmer, je bila kakor neprodarno ovita v meglo in temo. Pa je v nepričakovanem trenutku prišlo upanje. Iz dunajskega ljudskega zastopstva je zadonela velika blagovest, ki so ji rekli majniška deklaracija. Potem pa je šlo kakor mogočen val skozi narod in ga elektriziralo; bil je izbruh življenjske sile in volje, ki se ni mogel več potlačiti. Na žejnih ustnicah bičanega naroda so se svetostjo in neko globoko doživljeno spoštljivostjo spregovarjale besede: odrešenje in svoboda. Tudi v šentiljski svet je butnil val in objel srenjo gospoda Evalda. Skozi senco orožniških bajonetov je prišla svetloba, ki je zasijala v sleherni

slovenski dom. Potem je sledila borba: Zunaj na fronti so bili možje, ki jim je notranjost glodal dvom v pravičnost borbe, v katero so jih močotci pognali. Doma pa so bile zveste in zavedne žene, ki so šle od vrat do vrat ter pobirale podpise za deklaracijo. Tudi Pavla je bila med njimi. Težke skrbi so ležale na njenih ramenih za dom in rod. Ramena pa niso klonila, ampak so postala še odpornejša. Od spanja in počitka si je odtrgala, ko je v večernih urah trkala po vratih in pridobivala skupno z Baumanovo Marico ljudi za vzvišeno misel narodne samoodločbe in svobode. Šentiljska srenja se je imenitno postavila. Prav nič niso odtehtale grožnje Hanzeka, ki je tiste dni kakor pobesnel in podivjan hodil od hiše do hiše in skušal ljudi z grožnjami odvrniti od podpisov. Tudi do Pavle je stopil in ji zapretil, da bo Marko kot veleizdajalec proglašen in ustreljen, ako ne bo končala s svojo agitacijo in propagando ter zbiranjem podpisov. V Pavli pa je svetlo vztrepetala sveta jeza, da je Hanzeka odločno zavrnila ter ga nagnala preko praga hiše: »Nemčur, poberi se odtod! Kmalu bo tvoje besede in slave konec.«

»Ponovi še enkrat, če si upaš« je odvrnil Hanzek in priklical 80letnega soseda in 72letno sosedo kot prič. Pavla je dobesedno ponovila izgovorjene besede. Ko se je Hanzek obrnil do obeh prič

in ju vprašal, če sta slišala, sta oba hkrati odgovorila: »Stara in gluha sva, pa nisva ničesar slišala.« Obrnila sta Hanzeku hrbet in odšla, po okolici pa je glasno odjeknil odmev Pavlinega veselega smeha. Hanzek je zelen od jeze in sramote izginil v bližnjem gozdu. (Dalje sledi.)

Duh obnove

je klic in geslo našega gibanja. Resnica, od Boga razodeta, je samo ena, večna, nespremenljiva. Načini, kako resnico oznanjati ter ji veljavo zajamčiti, pa so lahko različni ter vsaki dobi primerno pri-krojeni in podani. Takšen novi način in nova oblika v službi večne resnice pa je laični apostolat, to je uvrstitev lajikov v apostolsko delo, ki je bilo naloženo Cerkvi ter namenjeno njenemu vzvišenemu poslanstvu. V tem je višji smisel tega apostolata, da se blagovest obnove zanese tudi tja, kjer svečenikova beseda morda ne more najti odmeva, in da se v tem obnovitvenem propagandnem delu preizkusijo sredstva, ki se doslej morda niso preizkusila. Cerkev je tvorba Božje previdnosti in Božje volje, pa ravno radi tega je v njenem bistvu, da izžareva v vse narode in svetove duha obnove in prerajanja, ki naj okostenelost narodov in ljudstev poživlja ter pomlaja. Ni pa tega obnavljalnega vrelca razen v naročju božjih in cerkvenih naukov ter resnic.

Ta duh in klic po obnovi pa se ne sme omejevati v tesnih življenjskih okvirjih, ampak je v njegovem smislu, da prepaja in prešinja vse življenjske plasti, zlasti pa vsa sodobna sredstva učinkovite propagande. Katoliška propaganda je v tem pogledu žal zanemarjala nekatere činitelje, ki so v dnašnjem življenju odločilnega propagandnega značaja. So to predvsem radiofonija, ki si osvaja svet z neverjetno naglico, potem kino, gledališče, časopisje, slikarska umetnost in glasba. V tem pogledu se je akcija za obnovo in preroditev premalo ali morda celo prav nič poslužila sijajnih propagandnih možnosti, ki jih nudijo navedeni mogočni činitelji v novodobnem življenju. Kdaj bomo doživeli, da bo tudi pri nas na primer v vsaki župniji katoliški zvočni kino kakor v Franciji, in da se bo tej moderni propagandni pridobitvi posvečala večja pažnja? Vsekakor se bo treba nekega dne z vso resnobo lotiti tega vprašanja, ki je združeno z nepreglednim in vztrajnim podrobnim delom ter neprekinjenim zanosom. Mladina ne more tukaj stati ob strani ter se izgovarjati, češ da je to naloga starejše generacije, ki ima potrebne denarne vire v rokah. Zanos, idealizem in verovanje odločajo v vseh takšnih primerih. Mladina je, ki ima vsega tega bogastva v izobilju in množtvu; zato so vse te skrbi tudi njen in morda celo prvenstveni delež. — C.

V najvišjem hotelu Jugoslavije.

Izmed dohodov na Triglav se mi najbolj dopade pot skozi dolino Vrat, slap Peričnik, krasna okolica in vedno zanimiva in ne predolga pot do vrha Triglava.

Vročega avgustovega poldneva je bilo, ko sva jo s tovarišem mahala po tej dolini. Hitro sva bila pri Aljaževem domu, ki sva se ga

pa ognila. Ravnodušno greva naprej mimo nekakšne kočice, ki je ob mojem prejšnjem obisku Triglava še ni bilo. »Legitimacijo molim!« Aha, graničar! No, nič lažjega, kot pokazati legitimacijo, če jo imaš. Midva je pa nisva imela. Zakaj ne, bom morda drugič povedal. Kako smo se pogajali, ne bom popisoval. Konec je bil tak, da sva šla nazaj proti Aljaževemu in »očetovemu« domu. Kaj hočeva sedaj? Jaz predlagam, da bi šla na Stol. Tovarish pa ni bil navdušen. Po kratkem premišljevanju ugotovimo, da ni treba iti na Triglav po nadelani poti in kazati legitimacijo, posebno, če je nimaš. Vesela, da sva našla izhod, jo udariva čez dolino in naravnost v hrib. Dobro je šlo. Kjer je bil teren bolj odprt, sva tekla ali pa se plazila. Varno je varno. Čez nekaj časa prideva na z markacijo zaznamovano pot: bila je Tomišnkova. Vesela sva bila. Sedaj bo že šlo. In res je šlo tako, da sva bila na vrhu Triglava tri ure prej, kot pa se računa. Mimogrede omenim, da so turisti, ki so šli skozi Vrata obenem z nama, prišli šele drugi dan na vrh.

Zrak je bil čist, zato tudi razgled lep. Povsod kipe proti nebu sivobelkasti vrhovi, mestoma pokriti s snegom in ledom. Nehote te prevzame gigantska moč, ki diha iz teh velikanov. Mogočno delo Stvarnikovo je to. Lepo se vidijo tirolski velikani, ki dvigajo svoje bele glave mogočno proti nebu. In tam zadaj za Savinjskimi vrhovi leže neke naše Slovenske gorice, z nizkimi grički, pokritimi z vinsko trto, s klopotci, z mehкими dušami in nežnimi srci.

Večeri se; treba bo misliti na prenočišče. Eno uro pod vrhom je Triglavski dom; tam bo že prostora. »Veš kaj,« pravim tovarišu, »ostaniva nocoj v stolpu.« Po kratkem razmišljanju sva oba s tem zadovoljna. Ampak stolp je ozek, ležati v njem ni mogoče, samo sedeti. Pa za eno noč... Šel sem pripravljat »prenočišča«. Stolp ima line, da je mogoče gledati tudi iz njega ob slabem vremenu. Line treba zadelati, drugače bo »prepih«. Čez spodnje sem potegnil panoramo, (to je pločevina, na notranji strani stolpa, na kateri je naslikana okolica z imeni vseh vrhov, vidnih z Triglava) zgornje pa zadelal s knjigo, svetilko in kaj sem pač dobil v roke. Seveda, dosti ni pomagalo, toplo že ni bilo bolj, ker je stolp iz železa in še spodaj je vleklo notri, ker ne leži tesno na skali.

Bila je krasna mesečna noč. Veter je pihal in tresel vrvi, s katerimi je stolp pritrjen, da so nama igrale uspavanko. Zanimiva melodija ponoči in tako visoko, kaj? — A spati ni bilo lahko. Bila sva tanko oblečena, spodaj pa sneg in led. Dostokrat mi je tisto noč prav prišla gimnastika, da sem se ogrel z njo. Pogosto sem gledal na uro, ki je šla počasi, počasi. Pa vse težave so bile pozabljene ob sončnem vzhodu. Kakor bi zlata razlil po vrhovih, se je zdelo. Sonce se je iskrilo v snegu in ledenikih, in ožarjalo strme stene in globoke prepade.

Prvi turisti so začeli lezti s Kredarice proti vrhu. Sonce se je dvigalo... Zablščalo se je blejsko jezero, zazelenele doline. Samo proti zapadu je bil mrak... Ogromen masiv Triglava je zaslanjal soncu pot, da še ni posijalo na Goriško. Zamislil sem se... Sonca je pri nas in svetlobe, a tam...? Bratje in sestre na oni strani... Tudi vam vzide sonce...! — Makso M.

Pismo (za vsakega).

Brat, sestra!

Ko sem vama zadnjikrat pisal, je bil svet postran in lep. Sijalo je sonce. Danes — ni ga. Pisal sem, kako sem se veselil pogovora z ono deklenco, s katero sva obravnavala vse malenkosti, ki nam jih vsakdanjost vriva — oh, vse tiste ure — prešle so. Vesta, prešle so, še preden je zamrl odmev ptiča v goščavi.

Res: danes temno je in ni sonca.

Dež kamenje spira: spomin je onih dni, ko so cvetele rože vseh otroških src. V dneh kot je današnji, duša ohromi od življenja — v takih dneh mi oči obvisne na spranih kamenčkih, ki vedno proti soncu strme.

Hudo mi tudi de, kadar mi brat in sestra pljujeta v oči.

Pa saj to vesta!

Da, res je dan brez sonca. Nič ne del! Zraven vsega so obvisle moje oči ob spranih kamenčkih. In tako mehko, tako rahlo in blago je zazvenelo globoko v duši:

Oj! sonce in njega pesem —

Ko je srce odpelo v soncu, mi več ni bilo mraka, ne puščobe mojih povešenih oči. Obrisal sem pot raz čelo in se nasmejal soncu, ki me je pozdravilo izza oblaka, kateri vse obviije — tudi vaju — in sem si mislil: najbrž so tudi brezsončni dnevi potrebni; a če so, naj le bodo, meni, vama prav! — Jože.

 MLADINA v KATOLIŠKI AKCiji

Izlet FKA na Urško goro. V soboto in nedeljo 15. in 16. septembra je priredilo dekanjsko vodstvo FKA v Slovenjgradcu izlet fantov na Urško goro. Na izlet so bili povabljeni fantje iz vseh župnij starotrške dekanije ter iz več župnij — mežiške in šaleške dekanije.

Že smo mislili, da bo izlet moral odpasti radi stalno slabega vremena ves prejšnji teden, vendar pa se je vreme zadnji dan toliko popravilo, da se je izlet lahko vršil. Seveda obisk radi tega ni bil tak, kakor je bilo pričakovati, a vključ temu se je nabralo na Urški gori tekom noči in v nedeljo zjutraj nad 40 fantov iz sedem župnij. Najbolj se je odrezala župnija Guštanj iz mežiške dekanije, od koder je v teku noči pripeljal na goro br. Čivnik Ivan 12 fantov, nato Razbor, od koder je prignal Mart. Pačnik 12 fantov. Župnije Javorje, Podgorje, Šmiklavž, Sele in Slovenjgradec-Stari trg pa so poslale svoje zastopstvo po enega do tri fante. Vreme se je od sobote na nedeljo napravilo izredno lepo, ter so fantje imeli že samo od tega popolni užitek in zadoščenje. Kajti že dolgo prej ni bilo na gori tako lepo čisto in jasno s tako krasnim razgledom kot ta dan. Zato so tudi mnogi drugi fantje, ki

so prej ostali doma v bojazni, da bo slabo vreme, potem tudi obžalovali, da niso šli z nami na izlet.

Mariborsko škofijsko vodstvo je poslalo na goro svoje štiri zastopnike in to g. Marka Kranjc, ki je prišel na goro že prvi večer v spremstvu dekanjskega odbornika. Drugo jutro so pa prišli g. Franc Hrastelj, ravnatelj Cirilove tiskarne, upravnik mariborske podružnice »Slovenca« g. inž. Muri ter Ciril Žebot. Fantje so si najprej ogledali v posameznih skupinah goro, od koder se je nutil lep in očarujoč razgled na vse strani. Nato so se pa podali vsi fantje v cerkev, kjer je najprej služil sv. opravilo g. Fr. Hrastelj, ob 9. uri pa je imel lep cerkven nagovor in sv. mašo g. M. Krajnc. V svojem nagovoru je g. Krajnc navajal sedem makabejskih bratov, ki so skupno z materjo šli v smrt za svoj narod in za svoje versko prepričanje. Bili so zvesti svoji veri in svojemu narodu, da jih ni nobeno še tako nezaslišano grozno mučenje podivjanega kralja spravilo iz ravnotežja, da bi ti mučeniki zatajili svoj jezik, svoj narod in svojo sveto vero. Tako trdni in neomajeni naj bi bili tudi fantje v Kat. akciji.

Po končanem sv. opravilu se je razvila zunaj na prostem pred cerkveno hišo prosta in neprisliljena zabava ter prosti razgovori o Fant. katoliški akciji v posameznih župnijah. Zastopniki škofijskega vodstva so vzpodbujali fante, da si čimprej ustanove župnijsko Fant. kat. akcijo, kjer še iste nimajo. Navzoči fantje iz vseh zastopanih župnij so obljubili, da hočejo isto prej kakor bo mogoče res ustanoviti. G. ravnatelj Hrastelj je tudi vzpodbujal fante na delo za dobro časopisje, ker s tem, če bodo pomnožili število naročnikov dobrih katoliških listov, bodo s tem že napravili veliko delo in nalogo za katoliško stvar v smislu kat. akcije. G. Krajnc je napravil med tem tudi več fotografičnih posnetkov, ki bodo morali biti, ako se posrečijo, res lepi. Med prepevanjem narodnih pesmi in zbijanjem lepih poštenih šal je čas minil, kakor bi trenil, ter je prehitro prišel čas ločitve. Fantje iz vseh župnij so se spoznali med sabo, bili so kakor iz ene vasi, vedri, veseli in dobro razpoloženi. Nobenemu ni bilo žal, da se je udeležil tega, dasiravno kratko trajajočega, a vendar lepega izleta. Na splošno željo vseh fantov se je sklenilo, da se od sedaj naprej vrši vsako leto tak izlet na Urško goro. Obljubili so, da bodo vsi prav zagotovo zopet prišli in prignali čimveč drugih fantov s seboj. Prihodnji izlet mora privabiti na goro na vsak način fantov na stotine. Ko je zazvonilo poldne, je g. ravnatelj Hrastelj molil naprej opoldansko molitev, vsi fantje pa za njim. Bil je to lep prizor. Nato se je zastopnik dekanijskega odbora br. M. Vostner zahvalil fantom za udeležbo, kakor tudi zastopnikom škofijskega vodstva iz Maribora, ter jih končno pozval, da se prihodnje leto zopet snidejo na gori. Segli smo si v roke in fantje so se podali veselo vriskajoč na svoje domove.

* * *

K temu bi še pripomnil malo pripombo. Nekateri fantje tožijo, da ni pri fantovski Kat. akciji družabnosti. In ravno isti fantje, ki tožijo, da ni med nami družabnosti, se izleta niso udeležili in ne vabilu odzvali. Vsi tisti, ki tožijo, da ni družabnosti, bi naj bili prišli na goro in imeli bi priliko spoznati, da je pri nas družabnosti več ko dovolj, samo poslužiti in izrabiti jo je treba. Mesto, da se pritožujejo o pomanjkanju družabnosti in iščejo iste drugod, kjer za nas ni prostora, bi naj raje izrabili priliko, kadar se ista nudi, in družabnosti bi imeli do-

volj. Da, toliko, da bi se mu nikdar ne bilo treba pritoževati o pomanjkanju družabnosti. — Tu na gori smo bili fantje od vseh strani, taki, ki se nismo še nikoli videli, pa smo si bili vsi takoj domači in poznali, kakor da bi iz malega skupaj rastle, kakor da bi bili vsi iz ene vasi in kakor da bi si bili bratje. Tu so bili zbrani samo delavski fantje iz Guštanja in kmečki fantje iz drugih župnij, pa smo se dobro razumeli med seboj in zastopniki iz Maribora. Bili smo kakor ena sama družina, kakor če bi bili sami delavci ali sami kmečki fantje. Pri nas je družabnost, pri nas je stanovska, narodna in verska zavednost in zavednost prepričanja. — Matko Vostner.

Med brati v Korotanu. Bil je lep poleten dan, ko sem dospel v našo tužno Koroško. Iz Celovca sem se napotil proti jugovzhodu. Nad dve uri hoda od Celovca se ponosno dvigajo nad 700 m morske višine Radiške planjave. — Milo se mi

je storilo ko sem dospel med kmetске sinove, ki se z ljubeznijo oklepajo tamkajšnjega Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva, katero deluje precej živahno, v kolikor mu tamkajšnje razmere dovoljujejo. Društvo sestoji iz treh pododsekov: oderskega, tamburaškega in pevskega. Zadnja dva vodi vrli Rupi z njegovo večšo roko in sodelovanjem drugih ustvarja v srce segajoče melodije. Društvo je ravno v predpripravah za proslavo svoje tridesetletnice, ki jo namerava prirediti. Možje, fantje, žene in dekleta so vsi vedrega duha in veselega srca. Predsednik, brihtni Hanzi, ima zmiraj dosti dela, ali njemu ni nikdar preveč. Pridno ob strani mu stoji agilni tajnik Jozi, da ga v delu podpira. Če delo prenaporno že na njih upliva, jim tamburaški zbor eno bodrilno zavriva in spet gre delo z novim navdušenjem naprej. Govoril sem z marsikaterim. Pravijo, da so jako zadovoljni in

da jih to veliko bolj razvedri kot pa kake zakotne gostilne.

Zato pa dragi bratje tam v Korotanu, le pogumno naprej v duhu, ki ga vam daje vaš duhovni oče gosp. župnik Jenko, za kar se mu izkažite hvaležni.

Težko je bilo slovo od vas, otožno so doneli glasovi iz vaših grl, milo so se glasile vaše tamburice meni v slovo, toda le pokonci glave korenjaki, prišel bo spet čas, ko se bomo z veseljem pozdravljali. — Zato vam kličem po korško: srečno pa z Bogom! Juri Vrulih.

Marija Snežna. V nedeljo 2. septembra smo imeli pristrčno slavnost. Domači g. župnik Srečko Vrščič nam je blagoslovil novi prapor FKA. Ob tej priliki je bila zamišljena večja prireditev, na katero smo povabili fante iz celih Slovenskih goric, pa nam je slabo vreme vse to preprečilo. Ob priliki blagoslovitve, ki se je vršila pri večernicah, smo imeli članski sestanek, na katerem so nam spregovorili navdušene spodbudne besede g. Janko Hartman in pa oba domača gospoda.

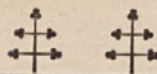
Sv. Peter pri Mariboru. Ko smo slišali, koliko novih praporov FKA bo že na evharističnem kongresu, smo si tudi mi kar na hitro roko naročili pri šolskih sestrah v Mariboru svoj fantovski prapor. V nedeljo 2. septembra pa nam ga je pred sv. mašo blagoslovil domači gospod župnik Tkavec. Ob tej priliki, bila je tudi prva nedelja, katero mi št. Peterški fantje še posebno slovesno obhajamo, smo v prav lepem številu pristopili k mizi Gospodovi. Popoldan pa se je vršil slovesen fantovski sestanek, na katerega sta prihitela iz Maribora č. g. Marko Kranjc in zastopnik Škof. vodstva Mirko Geratič. Oba sta nam v lepih besedah položila na srce obilico lepih misli in nas navdušila za fantovski apostolat v okvirju KA. Zanimivo in obenem veselo dejstvo je, da so se ravno najmlajši, komaj šoli odrastli fantje združili v FKA, imajo večkratne sestanke pod vodstvom gospoda kaplana Vodeba in je upati, da bo iz te mlade, a navdušene četice narastla velika in pogumna četa versko zavednih fantov. V prav velikem številu smo pod novim praporom pohiteli na evharistični kongres, iz katerega smo odnesli najlepše vtise. — o.

Kamnica pri Mariboru. Nikakor nočemo zaostati za drugimi delovnimi skupinami FKA. Čeravno smo v zadnjem času nekoliko v delovanju zaostali, vendar nas to ni plašilo, ampak smo si tudi mi nabavili prapor. Vodstvo cele nabiralne

akcije je vzel v roke agilni Rafko, ki je v kratkem času zbral pri naših prijateljih potrebno vsoto. Zato smo mu tudi poverili častno mesto praporščaka. Prvo nedeljo v avgustu, ob priliki cerkvenega prošenja in blagoslovitve prenovljenega oltarja, nam je g. stolni župnik Michael Umek blagoslovil prapor, s katerim smo prvič nastopili ob evharističnem kongresu. — Izgubili smo med tem časom našega duhovnega voditelja dr. Antona Trstenjaka, ki je bil premeščen v Maribor. Njegovo mesto je prevzel novi g. kaplan Franc Lasbaher. Ko se bo nekoliko nehalo najhujše delo, bomo tudi mi začeli zopet s podvojenim delom, tako da bomo zamujeno popravili in drugo leto uspešno tekmovali z drugimi skupinami v našem okrožju.

Negova. Prosvetno društvo v Negovi je v nedeljo 16. septembra slovesno proslavilo 40letnico svojega obstoja. Ustanovljeno je bilo Bralno društvo, kakor se je spočetka imenovalo leta 1694. od č. g. Alojzija Sijanča, takratnega negovskega župnika. Društvo je vsled pomanjkanja prostorov omejilo svoje delovanje le na knjižnico. Razmahnilo pa se je društveno delovanje z letom 1931., ko se je posrečilo dobiti primerne prostore v gradu, kjer so člani društva, z večine sami mladi, idealni fantje, uredili lep oder. Od tedaj je bilo vprizorjenih že precej dobrih iger. Proslava 40letnice se je vršila zelo slovesno. Dopoldne je imel bogoslovni profesor dr. Jeraj cerkveni govor in sv. mašo za žive in umrle člane društva. Popoldne pa so fantje, člani župnijske FKA vprizorili času in razmeram primerno žaloigro »Garcia Moreno«. Igro so podali zelo dobro. Bogoslovni profesor dr. Jeraj pa je imel slavnostni govor. Domači pevski zbor, pod vodstvom g. Mirka Hajnžica, je zapel nekaj lepih pesmi.

Slivnica pri Celju. Na angeljsko nedeljo dne 2. septembra se je mudil škofijski tajnik KA g. Kolenc v župniji Slivnica pri Celju. Imel je dva krasna govora, in sicer: zjutraj za starše, katerim je razložil pomen in namen KA, ter njihovo dolžnost napram KA. Pri pozni službi božji pa je govoril mladini o zaoblah sedanje mladine ter ji stavil za vzgled krasne nauke KA. Ljudstvo, ki je kljub slabemu vremenu napolnilo obakrat cerkvico, ga je z velikim zanimanjem poslušalo, iz česa sledi, da bodo njegove besede imele velik uspeh. Gosp. Kolencu na tem mestu najtoplejša hvala, obenem pa ga prosim, naj nas še pride hodrit. — Slivničan.

V spomin dijaku Kropelj Francu iz Konjic. Letos je že preminula cela vrsta dobrih slovenskih fantov-graditeljev in upov lepe bodočnosti. Mislili smo, da bo grenka smrt vendar le enkrat prenehala. Pa se nam je zarogala na prav kruti način. Vzela je enega izmed naših vrst, tovariša Franceta Kropelj.

Življenjski doživljaji in nameni njegovega vedrega duha so se strinjali v visokoležečem cilju: po končanih študijah, ki jih je letos prestal, posvetiti se duhovniškemu poklicu. In ravno v trenutku, ko molimo za dobre duhovnike, nam je vzela bela žena mladeniča, ki bi sigurno postal dušni pastir. Fantje, ki smo ga poznali, smo cenili njegovo lepo in prijazno ter mirno besedo. Posebno pa smo podčrtavali njegovo skromnost. Naravnost brez meje smo ga ljubili. Tembolj pa nas je zadela 16. avgusta prebridka vest, da je njegov cvet utrgan, smeli načrti pa pokopani. Ponesrečil se je na Mrzli gori v Kamniških planinah. Ne vemo kako smo preživeli tiste dni.

Pogreb je bil veličasten. Enak je bil njegovemu življenju. Koliko ljudi ga je spremljalo na poslednji poti! Zlasti mladina: tovariši fantje in otroci. Pogreba so se udeležili številni bogoslovci, dijaki in zastopnika prof. zbora klas. gimn. v Mariboru, Pevski zbor mu je zapel tri

žalostinke, godba mu je zaigrala poslednji pozdrav, saj je bil kot kongreganist tudi njen član.

Dragi fantje! Niste ga poznali osebno. Pa tembolj si vzamimo k srcu to, da ravno v tem času, ko potrebujemo energičnih zgledov, romajo na drugo stran groba taki značaji. Ali Previdnost uravnava vse tako da je prav. Mogoče se je bal za čisto lilijo, da bi je mraz ne umoril? Ali bi ga pa lahko druge vihre vrgle v napačno smer. — Črnc Franjo, Slov. Konjice.

Prijatelju † Karlu Gradišniku. V najlepšem cvetu svoje mladosti je zapustil v službi kralja, vzoren fant Karel, to dolino soiz in šel služiti k nebeškemu Kralju, katerega je tako ljubil.

Luč sveta je zagledal l. 1909. v Mežici kot sin revne lesne delavke.

V velikem pomanjkanju je bil primoran že v najnežnejši dobi pri tujih ljudeh si služiti kruh. Že od rojstva slabemu dečku je zgodnja ločitev od drage matere in prevelik napor in premrazovanje v raznih službah, nakopala dolgotrajno bolezen, kateri je v cvetu najlepše fantovske dobe tudi podlegel.

Po raznih preizkušnjah in težavah, ki mu jih je pošiljala božja Previdnost, je zrastel v delavnega, značajnega in vzornega mladeniča. Bil je tudi velik prijatelj poučnih in nabožnih knjig. Največji užitek so mu nudile misijonske knjige, katere je z vso ljubeznijo razširjal.

Ni ga strašila ne bolezen, ne utrujenost, ne zbadanje posvetnjakov, ampak šel je za ciljem — za najvišjim ciljem — za Boga.

Radi svojega resnega mišljenja in strogega krščanskega značaja je bil priljubljen tudi pri društvenem delu. Z veliko ljubeznijo se je oprijel knjižnice Kat. prosv. društva na Prevaljah, pri kateri je deloval do razpusta.

Pogosto je prejemal svete zakramente, tudi zadnji pred odhodom k vojakom.

Kako težka mu je bila nova služba za njegovo rahločutno in nepokvarjeno srce, saj je pri vsaki kletvi in nespodobni besedi vzplamtela sveta jeza ter mu rdečica polila obraz.

Ni čuda, da je pisal svojim ožjim prijateljem domov — »ah to obnašanje mojih sovojakov, kar tu vidim, slišim, mi more mnogo škodovati in v vsakem pismu je prosil, molite zame, da ne pa-

dem. Večkrat je pred odhodom v vojaško službo tožil: čutim se, da radi bolehnosti ne bom vojaščine preстал, — toda ne bojim se telesnega trpljenja, ampak duševnega. Zatrjeval mi je: da rajši umrjem, prej da bi zapustil vero

naših očetov. Goreče je prosil Jezusa, naj ga prej, predno bi od slabe tovarišije zapeljan grešil, vzame k sebi. In glejte! Še preden je preteklo tri mesece od 1. maja do 21. julija 1934, mu je božja Usmiljenost poslala pljučnico in nato je od kapi zadet izdihnil blago dušo.

Na ljubljanskem pokopališču pričakuje veselega vstajenja in bogatega plačila.

Od 21. do 23. julija je ležal na mrtvaškem odru obdan od osmih sveč, nakar mu je vojaštvo izkazalo zadnjo čast pri pogrebu, godba mu je zasvirala nekaj melodij, nato so ga položili k večnemu počitku. Č. g. vojni kurat je v pretresljivem govoru opisoval čednostno življenje rajnega.

Težko nam je pri srcu, dragi Karel, ko si nas zapustil poln lepih vzorov, za katerimi si vedno stremel. V tvojem duhu hočemo stopiti na plan za velike in vzvišene ideale. — L. P.

V slovo † Janezu Tršavcu (pokopan 9. septembra 1934). Umrli je fant v Kri-

stusu. Sredi fantovske pomladi naše FKA smo obnemeli v bridki žalosti ter s težkim srcem sklonili glave nad nepričakovanim odprtim grobom enega naših najboljših fantov J. Tršavca. Pred tednom je še v istem času kot predsednik krožka, dasi že s kaljo bolezní, navdušeno otvoril sestanek ter bil pripravljen kot kolesar se pokloniti sv. Evharistiji v Mariboru, a že v petek zjutraj je lepo spreviden, sproščen telesnih spon vse lepše lahko pozdravil evh. kralja v nebesih ter v Njem umiril z žrtvami in idealizmom prepolno dušo. Ogromna množica ljudi od Sv. Jurija, kjer je bil začetni faran in od Sv. Lenarta, kjer je bil od rane mladosti navdušen prosvetni delavec, ga je pospremila v spremstvu treh duhovnikov k zadnjemu počitku. Lenarški in jurijski fantje so s svojima praporoma v dolgi vrsti dičili sprevod. Jurijski in lenarški pevski zbor pa sta mu zapela v težko slovo vsak dve pesmi.

Krasen jesenski dan je bil. Jesen dozoreva in zbira sadove. Tudi nebeški vrtnar je nenadno utrgal plemenit sad, fanta, ki je sredi najlepše mladosti v idealni borbi, v žrtvah dozorel za nebeško kraljestvo. Težko, a udano sklanjamo glave pred božjo voljo. Vrzel bomo težko nadomestili. Štiriindvajsetkrat je igral na lenarškem odru. Ravno to nedeljo smo igrali lani »Črni križ pri Hrastovcu«, kjer je daleč zaslovel v vlogi »hlapca Blaža«. Ravno čez eno leto smo jemali v istem času slovo od njegove strte mladosti — ob gomili. Fantje so začutili, da jim mora postati odslej njegovo življenje luč in svetla kažipot. Črni križ pa, ki bo odslej tiho bedel tudi na njegovem grobu, si hočejo globoko vtisniti v srce še posebno v teh težkih, borbenih časih kot najlepši simbol požrtvovalnega dela, žrtve iz ljubezni in — edini svedok — zopetnega svidenja. — Kordež, Sv. Lenart v Slov. gor.

IZ ŠKOFIJSKEGA VODSTVA FKA

V rubriki »Iz škofijskega vodstva« bomo priobčevali za župnijska in dekanjska vodstva važna sporočila. Zlasti skrb tajnikov bodi, redno zasledovati vsa ta sporočila, da se škofij-

skemu vodstvu ne bo treba za vsako malenkost z okrožnico obrniti na delovne skupine in dekanjska vodstva. Vsako notico v tej rubriki smatrajte za dopis ali okrožnico! — Tajništvo.

Škofijski zbor fantovske Katoliške akcije. Prvega dne evharističnega kongresa v Mariboru, 7. sept. 1934, se je vršil ob veliki udeležbi zastopnikov delovnih skupin škofijski zbor FKA. Ker je bil to prvi zbor vseh fantov katoliške akcije iz vse škofije in radi važnosti sklepov tega zbora, prinašamo o njem kratko poročilo.

O delu škofijskega vodstva in o položaju, v katerem se nahaja vsa fantovska katoliška akcija, so bila podana tri poročila. Predsednik dr. J. Jeraj je orisal razvoj dosedanjšega dela fantovske KA in pokazal vse težave in nesporazume, ki so se tikali organizacije FKA in izobraževalnega dela v okviru fantovske KA. Dosedanje delo vodstva in evharistični kongres sta močno vplivala pri razčiščenju in razjasnitvi teh vprašanj in je danes že precej soglasno mnenje, da mora biti fant. KA sistematično organizirana in da mora pri svojem versko obnovitvenem delu posvečati pažnjo tudi izobrazbi naših fantov. Predsednik je povdaryl, da je s tem postavljen temelj za uspešno delo v bodočnosti. O uspehih dosedanjšega dela pa je ugotovil, da smemo biti zadovoljni, ker smo šele pri začetku in radi tega obilnejših sadov ni bilo pričakovati.

Tajnik je poročal o tečajih, prosvetnih tekmah in organizatoričnem delu. V vsej poslovni dobi je škof. vodstvo pridelo 18 tečajev in informativnih sestankov, na katerih so člani vodstva predavali o nalogah in o pomenu Katoliške akcije, o ustroju FKA in o tekmovalni tvarini. Za fante, ki naj bi postali vodilni v delovnih skupinah, se je vršil v Mariboru tritedenski tečaj. Uspeh tega tečaja je bil očividni. Udeleženci tega tečaja so se po povratku v svoje župnije krepko lotili dela v FKA. Prosvetnih tekem se je udeležilo 18 del. skupin, kar je za začetek dokaj lepo število. Najlepše uspehe so dosegle del. skupine od Sv. Antona v Slov. gor., iz Št. Janža na Drav. polju in iz Maribora. Dosedaj je ustanovljenih 54 del. skupin in izvoljenih devet dek. vodstev. Škofijsko vodstvo je odposlalo 644 dopisov, prejelo pa 20. Majhno število došlih dopisov jasno priča, da župnijska in dekanjska vodstva niso znala ceniti pismenega stika s škof. vodstvom. Misel fantovskih praporov je že precej praprla in ima že 16 del. skupin svoje prapore. Škofijsko vodstvo je imelo 25 sej, člani vodstva pa so okoli šestdesetkrat pihiteli med fante.

Odbornik za versko obnovo Dr. J. Meško povdarja, da je fantovsko gibanje predvsem versko gibanje. Duhovna obnova in apostolat sta njegov glavni namen. Koliko se je v tem oziru storilo, ni mogoče povedati v številkah. Vodstvo je imelo namen organizirati dekanjske duhovne vaje, kar pa se radi mnogoterih težkoč ni moglo izvršiti. »Naš dom« je postal glasilo FKA. Dolžnost fantov je, »Naš dom« čimbolj razširiti, da ga bo mogoče vsebinsko in po zunanji opremi izboljšati.

Predlogi, ki so bili sprejeti na škof. zboru, so odločilne važnosti za naše fantovsko gibanje, pa jih bomo zato na tem mestu podali.

Prvi predlog se tiče našega dela na polju notranjih misijonov. V južni Srbiji je mnogo katoličanov, ki nimajo cerkva in oprem, ki so potrebne za bogoslužje ter radi tega peša njih versko življenje. Da bi po svojih močeh pripomogli k ozdravljenju tega zla, bodo vse delovne skupine organizirale denarne zbirke za nabavo cele mašne opreme, ki jo bo fantovska KA poklonila prevz. gospodu škofu dr. Gnidovcu, ki pastiruje macedonskim katoličanom. Drugi predlog oziroma sklep je narodno obrambnega značaja. Slovenski otroci na Koroškem nimajo prilike in možnosti brati slovenske knjige. Posledica bo, da bodo pozabili svoj materni jezik. Kdor pa materni jezik pozabi, običajno tudi na svojo vero pozabi. Tudi tu morajo fantje s svojim misijonskim delom pomagati. Vsled tega je škofijski zbor sklenil, da naj vse del. skupine pričnejo zbirati mladinske knjige, ki jih bo škof. vodstvo poslalo na Koroško. Eden naših najvažnejših apostolatov je tiskovni apostolat. Delegati na škof. zboru so se tega zavedali in sklenili, da se naj vsi naši fantje z navdušenjem lotijo propagande za katoliški tisk in pridobivanja novih naročnikov za naše katoliško časopisje. Za nadaljnje prosvetno delo je važen sklep, da se uvedejo nove prosvetne tekme, poleg dosedanjih, in sicer prvenstvene prosvetne tekme posameznikov. Tvarina za te tekme bo: papeževa okrožnica »O krščanski vzgoji mladine« in »Kultura vasi« iz dr. Jerajeve knjige »Naša vas«. Zadnji važen sklep škof. zbora se tiče poslovanja delovnih skupin. Ker je bil, kakor je poročal tajnik, pismeni stik župnijskih vodstev s centralo slab, se uvedejo mesečna delovna poročila, s katerim morajo žup. vodstva redno poročati o delovanju.

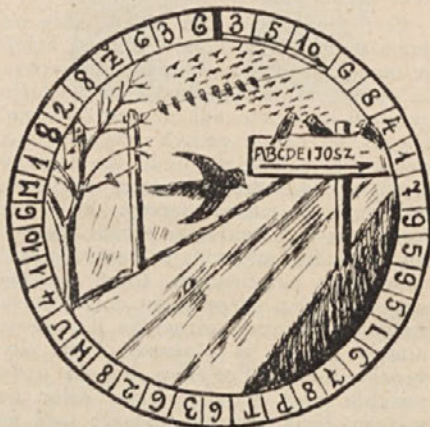
»Naš dom« bo o vseh sklepih priobčil nekaj člankov, ki bodo obširneje razložili njih važnost in dali navodila za njih izvedbo.

Pri volitvah so bili izvoljeni v škofijsko vodstvo: dr. Josip Jeraj, dr. J. Meško, prof. I. Prijatelj, inž. Lambert Muri, Fr. Sekolec in M. Geratič.

POUKU in RAZVEDRILU

Vremenski prerok.

(A. Kos; 25 točk.)

Dopolnilna ugananka.

(Franjo Č.; 15 točk.)

--di-- vo---ki ---jih duš v
ve---ljen--, ka---je M--zes
vo---Iz--el-- v o-lju-----
d-že--.

Mesto pikic vstavi odgovarjajoče črke.

Stopnice.

(F. Č.; 10 točk.)

*						Soglasnik
*						Medmet
*						Divja žival
*						Konica
*						Se rabi pri birmi
*						Riba
*						Osvobojenje

Križaljka.

(Joško Cez.; 20 točk.)

1	2			2	3	4	5
3				6		4	
			5				
			6				
	7						
7		8					9
	8		9			10	11
10						11	
12					13		

Vodoravno: 1. Južna rastlina. 2. Telesni ud. 3. Osební zaimék. 4. Je v morju. 5. Števník. 6. Moško ime. 7. Priimek velikega Slovenca. 8. Živalska klaja. 9. Poznajo kupci. 10. Tekočina. 11. V rabi pri kupčiji.

Navpično: 1. Travníško orodje. 2. Žensko ime. 3. Del voza. 4. Vsak slovesno praznuje. 5. Turški bog. 6. Ime velikega Slovenca, okrajšava. 5. Mersko število. 6. Vsklik. 7. Strah miškam. 8. Je v cerkvi. 9. Ima pšenica. 10. Nam kaže čas. 11. Del glave.

Sestavnica.

(France iz Središča; 20 točk.)

Osat — rak, lina — rov, Jena — kis, Jona — lik, banja — zid, Java — lev, Etna — sok, veda — klin, leska — denar.

Iz dveh besed sestavi eno; prve črke novih besed dajo pregovor.

Črkovnica.

(France iz Središča; 15 točk.)

Rka - nte - cep - nče - aeg - . si

Vse uganke prav rešene dajo 105 točk. Dva, ki bosta izžrebana, sprejmeta nagrado. Vse uganke in rešitve je do 25. t. m. poslati na: Mirko Geratič, Maribor, Koroška 1.

Rešitev ugank v septembski številki »Našega doma«.

1. Ura: Čas je večni zmagovalec, ni ga genija, ki bi čas ustavil.
2. Važen nauk: Nedolžnost in ura zgubljena, nazaj ne pride nobena.
3. Skrit pregovor: Sloga jači, nesloga tlači.
4. Kraljevi sprehod: Kar dobra mati v srce zasadi, ne usahne nam vse žive dni. A. M. Sl.(omšek).
5. Konjiček: Mož zmaguje, kadar govori — žena zmagá, kadar molčí!
6. Uganke: 1. Meseca februarja. 2. Mokrih. 3. Golobica.

Vse uganke prav rešene dajo 95 točk.

Prav so rešili: Jug Franjo (95 točk); Ivan Kladenšek (95); Lešnik Julka (15); Joško Novak (95); Ignacij Cuderman (90); Franc Sodja (75); Julij Tittl (60); Rihter Ema (95); Ela Cencelj (95); Janko Mlinarič (60); Jožef Mlakar (75); Anton Acman (75); Franjo Lužnik (95); Feliks Čuček (15); Ludvik Bergant (60); Anton Kos (60); Joško Makoter (60); Franjo Soko (90).

Izžrebana sta bila: Ivan Kladenšek, Zadobrova 5, p. Celje in Ludvik Bergant, Sv. Lenart nad Škofjo Loko, p. Selca.

Mojim ugankarjem! Prošnjo imam do vas, pristrčno prošnjo. Ugankarski material mi pohaja. Zato pozivam vse brihtne glavice, da mi pošljejo proizvode svoje umetnosti. Dobrodošle zlasti lepe s tušem in v primerni velikosti risane uganke. Vesel bom pa tudi vsakega drugega primernege prispevka. — Feliks, Sv. Rupert: Ti želiš, da pridem ob priliki k Sv. Rupertu, navduševat vaše fante. Prav rad. Dogovori se z fanti in g. župnikom ter mi pravočasno sporoči, kdaj želijo, da pridem. — Vse sotrudnike pristrčno pozdravlja ugankarski striček!

VSAK

SLOVENSKI GOSPODAR
ZAVARUJE SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE
EDINO LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

ZAVARUJE: POŽAR - VLOM - NEZGODE
KASKO - JAMSTVO - STEKLO
ZVONOVE - ŽIVLJENJE
KARITAS

Podruž. Celje: Dalača Ljudske posojil.

Glav. zastopstvo: Maribor, Loška ul. 10

Krajevni zastopniki v vsaki fari

Koledar Slovenskega gospodarja

Iz tehnike
Dimnikarski predpisi
Pravica revnih
Zastaranje pravic
Kako se pozna starost govedi
Praktični nasveti za ohranitev Vašega zdravja
Nega zob
Sejmi za Stajersko, Koroško in Prekmurje
Sejmi na Kranjskem
Tabela: Kako se določi vsebina debel in
hlodov na podlagi dolž in srednjega
premera
Tabela: Kako se izračuna kubična mera
okroglih debel ali klad

Vsebinska sama že sili vsakega razumnega gospodarja, da si kupi ta koledar. Poleg te vsebine je pa koledar fako urejen, da služi kot povsem zadostna knjiga za vse kmetijsko knjigovodstvo in vse beležke, ki si jih v kmetiskem gospodarstvu mora vsakdo zapisovati, da ima vse v redu.

Zunanja oprema koledarja, ker je vezan v celo platno, ima priložen svinčnik, na robu odtisnjeno mero, znotraj pa močen denarni predal, je prvovrstna. Cena koledarju je Din 10.—. Po pošti ga pošljamo za Din 11.—. Najbolje je, da pišete po koledar, dobite položnico in plačate Din 11.—, ali pa nam v pismu pošljete znamk za Din 11.—. — Organizirajte skupna naročila! Kdor bi bil pripravljen to prevzeti, naj se javi!

Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Izdaja Konzorcij Našega doma. — Urejuje in predstavlja lastnika dr. Meško Josip. — Tiska Tiskarna sv. Cirila, predstavnik Albin Hrovatin. — Vsi v Mariboru.

Vsebina koledarja Slovenskega gospodarja za leto 1935 le sledeta:

Kalendarij od oktobra 1934 do decembra 1935
Vremenski ključ
Cirilica in latinica
Poglavarstvo katoliške cerkve
Vladarska hiša Jugoslavije
Jugoslavija v številkah
Države vsega sveta
Poštne pristojbine
Plačevanje kmetiskih dolgov
Denarstvo
Denar in delo naj se izplača v sadjarstvu
Nova doba v hmeljarstvu
Zatiranje sadnih škodljivcev
Zatiranje plevela — zvišanje pridelka
Globoko oranje pomnoži rodovitno zemljo
Koliko in v čem se izplača pokladanje tečnih (močnih) krmil kravam molznicam —
Nekaj o naprednem čebelarstvu
Kako se mešajo umetna gnojila
Tabela kubičnih metrov okroglega lesa drevesa
Tabela za preračunavanje oralov in kvadratnih sežnjev v hektare, are in kvadratne metre
Tabela: Koledar brežosti
Tabela: Koliko časa traja pojatev pri domačih živalih
Tabela: Razmerje med živo težo in težo zaklane živine
Tabela: Pri zaklani živini dobimo v odstotkih k živi teži
Tabela: Prejemki } za 12 mesecev
Tabela: Izdatki }
Tabela: Zapisnik delavcev in njihov plače, 6 strani
Tabela: Zapisnik plače v blagu in delu, 2 strani
Tabela: Zapisnik živalskega prirastka, 4 strani
64 strani praznega, črtanega papirja